

FaRMer

Strategije upravljanja rizicima u poljoprivredi

Ovaj projekat je finansiran uz podršku Evropske komisije, broj sporazuma o projektu 2021-1-EL01-KA220-VET-000032993.

Ova publikacija odražava samo stavove autora i Komisija se ne može smatrati odgovornom za bilo kakvu upotrebu informacija sadržanih u njoj.

Reprodukциja je dozvoljena pod uslovom da se navede izvor.

Aktivnosti/ Rezultati projekta	PR3
Verzija	2
Datum poslednje promene	17/07/2023
Autor	Juliane Keller
Organizacija	Eugene
Odobreno od strane	

Indeks

Strategije upravljanja rizicima	4
Redovni pregled i poboljšanja	7
Reference	7

Strategije upravljanja rizicima

Definicija

Strategija upravljanja rizikom za poljoprivredu je **proaktivni** pristup koji farmeri preduzimaju da **predvide, procene i adresiraju potencijalne rizike i neizvesnosti** koji mogu uticati na njihove poljoprivredne operacije. To uključuje sistematski proces identifikovanja, analize i ublažavanja rizika specifičnih za poljoprivrednu industriju, kao što su nepovoljni vremenski uslovi, štetočine i bolesti, nestabilnost tržišta, promene politike i finansijske neizvesnosti. Implementacijom strategije upravljanja rizikom, poljoprivrednici imaju za cilj da zaštite svoj život i poboljšaju održivost svog poslovanja. Ova strategija **pomaže** farmerima da **donose odluke** na osnovu informacija, efikasno raspoređuju resurse i razvijaju planove za vanredne situacije kako bi se smanjio negativan uticaj rizika. To je proces koji je u toku, koji zahteva redovno praćenje, evaluaciju i prilagođavanje kako bi se osigurala njegova relevantnost i delotvornost u upravljanju rizicima koji se stalno menjaju u poljoprivrednom okruženju (Tournis Consulting LP i CASSANDRA partneri, 2017).

U poljoprivrednoj industriji, ključno je implementirati **efikasnu strategiju** upravljanja rizikom kako bi se identifikovali i adresirali potencijalni rizici koji mogu uticati na poljoprivredne operacije. Opcije tretmana rizika koje treba uzeti u obzir prilikom implementacije ove strategije prilagođene poljoprivrednim operacijama su:

1. Izbegavajte rizik
2. Prenesite rizik
3. Ublažite/smanjite rizik
4. Prihvaticete rizik

I oni se mogu analizirati na sledeći način:

1. Izbegavajte rizik

Za rizike koji predstavljaju značajnu pretnju poljoprivredi i ne mogu se adekvatno tretirati drugim pristupima, razmotrite potpuno izbegavanje rizika. Ovo može uključivati uzdržavanje od angažovanja u određenim aktivnostima ili poduhvatima koji nose visoke rizike, kao što je gajenje visoko ranjivih useva ili rad u oblastima sklonim prirodnim katastrofama. U takvom slučaju, rizik ili rešenje za smanjenje rizika mogu biti previsoki za razliku od potencijalnih koristi, tako da je izbegavanje najbolja opcija.

Neki dodatni primeri izbegavanja rizika uključuju:

1. Da biste izbegli kvar opreme i mašina
 - Sprovedite redovno održavanje i rasporede pregleda
 - Obučite zaposlene o pravilnom radu i procedurama održavanja
2. Da biste izbegli institucionalne rizike kao što su rizici vezani za ugovor
 - Zatražite pravni savet i
 - Napravite jasne uslove
3. Da biste izbegli rizike proizvodnje poput štetočina
 - Primenite odgovarajuće strategije upravljanja štetočinama
 - Podstaknite prirodne predatore i korisne insekte
 - Rotirajte useve i praktikujte dobre sanitарне uslove polja
4. Da bi se izbegli zdravstveni i bezbednosni rizici kao što je bolest farmera ili zaposlenog
 - Prakticirajte dobru ličnu higijenu
 - Održavajte zdrav način života
 - Sprovedite česte zdravstvene preglede

2. Prenesite rizik

Razmislite o prenošenju određenih rizika na spoljne strane kako biste minimizirali potencijalni uticaj na poljoprivredne operacije.

Ovo može uključivati:

1. Saradnja sa ugovorima o robi: Uključite se u buduće ugovore ili druge sporazume koji mogu pomoći u stabilizaciji cena i zaštiti od nestabilnosti tržišta.
2. Angažovanje specijalizovanih usluga: Udružite se sa stručnim konsultantima ili pružaocima usluga za obavljanje specifičnih zadataka kao što su analiza zemljišta, kontrola štetočina ili finansijsko upravljanje, smanjujući rizik od grešaka ili neefikasnosti.

Dodatni primer prenosa rizika uključuje

Saradnja sa osiguravajućim kućama u cilju osiguranja svih potrebnih komponenti farme od kvara, oštećenja ili prirodnih katastrofa. Ovo će smanjiti uticaj mogućeg

rizika, jer će se spoljno osiguravajuće društvo nositi sa posledicama i obezbediti novčanu nadoknadu.

U svim slučajevima prenosa rizika, postoje neke važne stvari koje treba imati na umu:

1. Angažovanje aktivnosti ili usluge može da minimizira rizik, ali i da stvori druge rizike koje moramo da držimo u potpunoj kontroli kroz ugovore
2. Iako je rizik prenet, farma je i dalje odgovorna za konkretnu stvar
3. Razvijte planove za nepredviđene situacije i kontinuitet poslovanja za rešavanje rizika sa velikim uticajem koje je teško ublažiti ili preneti. Ovo može uključivati uspostavljanje alternativnih lanaca snabdevanja, primenu protokola za reagovanje u vanrednim situacijama i održavanje dovoljnih rezervi osnovnih resursa da bi se obezedio kontinuitet poljoprivrednih operacija u slučaju katastrofe.

3. Ublažite/Smanjite rizik

Sprovesti mere za ublažavanje ili smanjenje verovatnoće i uticaja identifikovanih rizika. Ovo može uključivati:

1. Uklanjanje izvora rizika: ulaganje truda/novca da se ukloni izvor.
2. Promena/smanjenje verovatnoće: primena mera za praćenje i kontrolu izvora rizika. Ovo se odnosi na pre nego što se rizici pojave (npr. Diverzifikacija useva: Zasadite različite useve da biste smanjili uticaj tržišnih fluktuacija ili izbijanja štetočina i bolesti na jedan usev).
3. Promena/smanjenje uticaja: specifične mere i kontrole na koje treba delovati nakon pojave rizika, ali takođe
 - Prenos rizika
 - Plan za nepredviđene situacije i kontinuitet poslovanja (npr. Osiguranje: Nabavite polise osiguranja prilagođene poljoprivrednom sektoru, kao što su osiguranje useva, osiguranje stoke ili osiguranje zasnovano na vremenskim prilikama, da biste smanjili finansijske gubitke u slučaju neželjenih događaja).

4. Promena/smanjenje i verovatnoća i uticaja: potpuna reakcija pre i posle pojave rizika.

Primer takvih situacija može biti:

- Smanjenje verovatnoće teških posledica grada i njegovog uticaja ulaganjem u protivgradnu mrežu ili izborom rano sazrevajućih sorti useva.
- Smanjenje verovatnoće poplave i njenog uticaja na useve sprovođenjem odgovarajućih drenažnih sistema i tehnika upravljanja vodama. Izgradnjom barijera od poplava gde je potrebno. I korišćenje sorti useva otpornih na poplave

4. Prihvatanje rizika

Neki rizici mogu imati malu verovatnoću ili mali uticaj, što ih čini izvodljivim prihvati bez izdvajanja značajnih resursa za lečenje. Kontinuirano nadgledajte ove rizike kako biste osigurali da oni ne eskaliraju ili se razviju u značajnije pretnje.

Redovni pregled i poboljšanja

Periodično pregledajte i ponovo procenujte efikasnost strategije upravljanja rizikom. Budite u toku sa trendovima u industriji, tehnološkim napretkom i regulatornim promenama koje mogu da ivedu nove rizike ili promene postojeći pejzaž rizika. Kontinuirano poboljšavati pristup upravljanju rizikom na osnovu naučenih lekcija i najboljih praksi u poljoprivredi.

Reference

Tournis Consulting LP and CASSANDRA partners. (2017).
2261-CASSANDRA-Project-Guide-on-Business-Resilience-for-NGOs.pdf.
[https://gisf.ngo/wp-content/uploads/2020/02/2261-CASSANDRA-Project-Guide-on-Bus
ness-Resilience-for-NGOs.pdf](https://gisf.ngo/wp-content/uploads/2020/02/2261-CASSANDRA-Project-Guide-on-Business-Resilience-for-NGOs.pdf)